

مقاومت میکروبی؛ تهدیدی مهم برای سلامت عمومی

کارشناس تجویز و مصرف منطقی داروهای معاونت غذا و داروی دانشگاه استفاده غیر منطقی از داروهای آنتی میکروبیال را باعث بروز مقاومت میکروبی و یکی از مهمترین تهدیدها برای سلامت عمومی عنوان کرد.

دکتر نازلی نادر کارشناس تجویز و مصرف منطقی داروها در اداره تعالی سازمانی معاونت غذا و داروی دانشگاه در گفت و گو با خبرنگار روابط عمومی **دانشگاه علوم پزشکی شهیدبهشتی** ضمن گرامیداشت هفته آگاه سازی در زمینه داروهای آنتی میکروبیال گفت: هدف این هفته افزایش آگاهی عمومی و جهانی درخصوص مقاومت میکروبها به داروهای آنتی میکروبیال است که از معضلات جدی در درمان عفونت ها محسوب می شود.

دکتر نازلی نادر با اشاره به این که هفته جهانی آگاهی سازی در زمینه داروهای آنتی میکروبیال از ۲۴-۱۸ نوامبر مصادف با ۲۷ آبان تا سوم آذرماه برگزار می شود، شعار سال ۲۰۲۱ این هفته را "با افزایش آگاهی، مقاومت میکروبی را متوقف کنید" عنوان کرد.

وی با اشاره به تاثیر داروهای آنتی میکروبیال بر رشد میکروارگانیسم ها خاطرنشان کرد: این داروها شامل آنتی بیوتیک ها یا داروهای ضدباکتری، ضدویروس، ضدقارچ و ضدانگل است که برای درمان عفونت ها استفاده می شود اما مردم بیشتر با واژه آنتی بیوتیک آشنایی دارند که زیر مجموعه داروهای آنتی میکروبیال است.

مقاومت میکروبی یکی از تهدیدهای مهم برای سلامت عمومی

این دکتر داروساز با اشاره به مقاوم شدن میکروب ها در برابر داروها گفت: وقتی باکتری ها، ویروس ها، قارچ ها و انگل ها به طرقي تغيير یافته و داروها بر آنها بی اثر باشد، مقاومت میکروبی رخ داده و درمان عفونت ها را بسیار مشکل و یا غیر ممکن می کند.

وی مقاومت میکروبی را یکی از مهمترین تهدیدها برای سلامت عمومی ذکر کرد و افزود: سالانه بیش از ۸ میلیون و ۲۰۰ هزار عفونت مقاوم به آنتی بیوتیک در ایالات متحده آمریکا اتفاق می افتد که منجر به مرگ بیش از ۳۵ هزار نفر می شود.

دکتر نادر با اشاره به امکان انتقال ژن مقاومت به داروهای آنتی میکروبیال از باکتری مقاوم به باکتری حساس، مقاومت میکروب ها به آنتی میکروبیال ها را یک مشکل جدی برای سلامت جهانی دانست.

به گفته وی عدم درمان فرد مبتلا به دلیل مقاومت میکروبی و همچنین انتقال میکروب های مقاوم به سایر افراد و شیوع مقاومت میکروبی دو موضوع مهم است که در هنگام مصرف آنتی بیوتیکها باید مورد توجه قرار گیرد.

این کارشناس تجویز و مصرف منطقی داروهای معاونت غذا و دارو افزود: مقاومت میکروبی مشکلات زیادی برای فرد و جامعه ایجاد می کند که از جمله مهمترین آنها می توان به افزایش طول مدت بیماری، افزایش هزینه درمان، شیوع بیماری های میکروبی پیچیده تر و سختی درمان، افزایش مراجعات به پزشک اشاره کرد.

وی مشکل در کنترل عفونت بیمارستانی، افزایش ریسک اقدامات درمانی دیگر نظیر جراحی های بزرگ، شیمی درمانی، عمل پیوند عضو و تعویض مفصل و افزایش مرگ و میر ناشی از عفونت ها را از دیگر مشکلات مهم مقاومت میکروبی ذکر کرد.

عوامل موثر در بروز مقاومت میکروبی

این دکتر داروساز عوامل زیادی را در بروز مقاومت میکروبی موثر دانست که استفاده نا بجا و بیش از حد از داروهای آنتی میکروبیال در انسان ها، حیوانات و گیاهان اولین علت است.

وی تجویز و مصرف غیرمنطقی داروها و عدم توجه بیماران به درمان توصیه شده پزشک معالج و خود درمانی را از دیگر علل بروز مقاومت میکروبی برشمرد و یادآور شد که آنتی بیوتیک ها بر عفونت های ویروسی مانند سرماخوردگی و آنفولانزا بی تاثیرند و تجویز آنها منجر به مقاومت میکروبی خواهد شد.

دکتر نازلی نادر استفاده غیرمنطقی از آنتی بیوتیک ها در پاندمی کووید ۱۹ را منجر به بروز افزایش مقاومت میکروبی برشمرد و افزود: کووید ۱۹ یک بیماری ویروسی است و صرفا زمانی مجاز به تجویز آنتی بیوتیک در فرد مبتلا هستیم که بیمار هم زمان دچار عفونت باکتریایی نیز شده باشد.

عواقب افزایش مصرف داروهای آنتی میکروبیال

این داروساز افزایش مصرف داروهای آنتی میکروبیال را باعث افزایش بروز مقاومت میکروبی برشمرد و یکی از شایع ترین علل مراجعه کودکان به اورژانس را واکنش ها و عوارض ناشی از مصرف آنتی بیوتیک ها عنوان کرد.

اقدامات ضروری در صورت بروز عوارض جانبی دارو

وی با اشاره به احتمال بروز عوارض جانبی در اثر مصرف آنتی بیوتیکها تاکید کرد: عوارض جانبی یا بروز حساسیت باید بلافاصله به داروساز یا پزشک اطلاع داده شود تا در صورت لزوم اقدام لازم درخصوص قطع یا تغییر دارو انجام شود.

عوارض جانبی شایع داروهای آنتی میکروبیال

این کارشناس تجویز و مصرف منطقی داروهای معاونت غذا و دارو، جوش و ضایعات پوستی، سرگیجه، حالت تهوع، اسهال و بروز عفونت های قارچی فرصت طلب را از جمله شایعترین عوارض جانبی آنتی بیوتیکها برشمرد.

وی تاکید کرد در صورت بروز اسهال شدید یا واکنش های آلرژیک شدید باید هر چه سریعتر به پزشک مراجعه شود. زیرا اسهال شدید ممکن است نشانه عفونت کلستریدیوم دیفیسیل باشد و منجر به آسیب روده بزرگ و یا مرگ شود.

دکتر نادر واکنش های آلرژیک شدید را نیز شامل خس خس سینه، کهیر، تنگی نفس و شوک آنافیلاکسی عنوان کرد که فرد مبتلا در ابتدا احساس می کند گلویش در حال بسته شدن یا خفگی است یا صدایش در حال تغییر است.

اقدامات موثر برای پیشگیری و کاهش بروز مقاومت میکروبی

وی تجویز صحیح دارو توسط کادر پزشکی، مصرف صحیح دارو توسط بیمار و پیشگیری از ابتلا به عفونت را از عوامل مؤثر در پیشگیری و کاهش بروز مقاومت میکروبی عنوان کرد.

دکتر نازلی نادر با اشاره به نقش مهم تجویز منطقی و صحیح دارو در پیشگیری از مقاومت میکروبی تاکید کرد: آنتی بیوتیک ها حتما باید توسط پزشک و با توجه به وجود یا عدم وجود عفونت و داروی مؤثر بر عفونت تجویز شود.

توصیه به بیماران برای مصرف صحیح دارو

وی با بیان این که مصرف صحیح دارو توسط بیمار می تواند به طور چشمگیر از بروز مقاومت میکروبی جلوگیری کند به افراد توصیه کرد: هرگز دارو را بدون تجویز پزشک مصرف نکرده و دوره مصرف دارو را تا انتها ادامه دهند تا کاملا بهبودی حاصل شود. دوزهای دارویی را منظم و سر ساعت مصرف کنند تا اثر مطلوب داشته باشند.

دکتر نادر افزود: بیماران از تجویز داروی خود برای دیگران اجتناب کرده و در مورد نحوه صحیح مصرف داروی آنتی میکروبیال از پزشک یا داروساز راهنمایی بخواهند.

به گفته این داروساز برای جلوگیری از عوارض گوارشی حتما قرص و کپسول های آنتی میکروبیال را با یک لیوان آب میل کنند و هنگام مصرف شربت های آنتی میکروبیال نیز حتماً از پیمانه مدرج استفاده شود.

دکتر نازلی نادر پیشگیری از ابتلا به عفونت را بهترین راهکار دانست تا نیازی به مصرف دارو نباشد و رعایت پروتکل های بهداشتی، بهداشت شخصی، الگوی صحیح تغذیه، سبک زندگی سالم و دریافت به موقع واکسنهای توصیه شده را برای پیشگیری از بروز عفونت موثر دانست.

در صورت فراموش کردن دوزهای دارویی چه باید کرد؟

دکتر نازلی نادر با اشاره به اهمیت مصرف منظم دوز داروهای آنتی میکروبیال گفت: در صورت عدم مصرف سر وقت احتمال شکست دارو درمانی و بروز مقاومت افزایش می یابد. بنابراین بهتر است افراد از روش هایی مثل آلارم ساعت برای یادآوری زمان مصرف استفاده کنند.

به گفته وی در صورتی که یک نوبت از دارو فراموش شد اگر نزدیک ساعت مصرف دوز بعدی نبود بلافاصله دارو استفاده شود و دوز بعدی نیز در همان ساعت مقرر مصرف شود. اما اگر نزدیک به زمان مصرف دوز بعدی بود صرفاً دوز بعدی سر ساعت مقرر خود استفاده شود و از دو برابر کردن دوز مصرفی باید اجتناب شود.

دکتر نادر عمده فعالیت واحد تجویز و مصرف منطقی داروهای معاونت غذا و داروی دانشگاه را بر افزایش آگاهی عموم مردم و کادر پزشکی متمرکز دانست که برگزاری وبینارهای آموزشی، آزمون های غیر حضوری، پیام های آموزشی برخی از آنها عنوان کرد.

وی با اشاره به این که مصرف آنتی میکروبیال ها علاوه بر خود فرد، سلامت همگان را تحت تأثیر قرار می دهد گفت: امیدواریم با افزایش سطح آگاهی عموم، شاهد کنترل و جلوگیری از مقاومت میکروبی و مشکلات جدی باشیم که برای سلامت مردم ایجاد کرده است.

انتهای پیام/

کدخبرنگار: ۷۷۰۰ س.ع